

ESÉLYTEREMTŐ VÁROS

ÖSSZEFOGLALÓ AZ I. TMCS ÜLÉSÉNEK CSOPORTMUNKÁJÁRÓL

MILYEN AZ ESÉLYTEREMTŐ VÁROS?

kiemelt kulcsszavak

- sokszínű, szolidáris, egyenlő eséllyel hozzáférhető, befogadó, identitást adó
- részvétel, kisközösségek, együttműködés, adekvát szolgáltatások, partnerség

az esélyteremtő város

Az első kérdésre a horizontális, esélyegyenlőségi szempontok és a szociális szakmai szempontok egyszerre jelentek meg válaszként. Ennek valószínűleg az az oka, hogy, noha az esélyegyenlőség átfogó értelmezést kíván, legerősebben mindig a humán szolgáltatásokat nyújtó szakembereknél, közülük is a védett tulajdonságú csoportokkal dolgozóknál jelenik meg.

A szociális szempontú tartalmak között a válaszadók elsősorban a következőket említették:

- a prevenció, krízisintervenció, korai kezelésbe vétel, utánkövetés fontossága a szolgáltatásokban
- a szegénység, hajléktalanság csökkentése érdekében szükséges lépések
- egyes intézményi formák, így pl. a családok átmeneti otthonának „újrarendelése”
- összességében adekvát, szükségletekre épülő intézményi szolgáltatások, megfelelő kapacitás
- ezekkel érhető el, hogy a bizalom nőjön a lakosság szemében az intézmények iránt

A válaszok más szempontból, a fenti kulcsszavak mentén öt fő csoportba voltak sorolhatóak:

- **Sokszínűség, nyitottság, befogadás** kulcsszavakkal bíró tartalmak, amik a társadalom érzékenyítésétől, szemléletformálástól elkezdve, a kisebbségek láthatóságán át a pozitív kisebbségi értékek befogadásáig, illetve a kisebbségi szempontok általános érvényre juttatásáig terjedtek.
- Ehhez kapcsolódóan jelent meg a **láthatóság, átláthatóság, közérthetőség és (pozitív) kommunikáció** mentén összegezhető tartalomcsoport, ami az alapadatok gyűjtésére, kommunikációs kampányra, illetve általános párbeszédre is tesz javaslatot.
- Az első blokkhoz szintén erősen kapcsolódik a **partnerség, együttműködés, szolidaritás** témák köré szerveződő tartalmak csoportja. Ezek a tartalmak alapként tekintenek a civil-önkormányzati, illetve főváros-kerületek közötti összefogás szükségességére, illetve a helyi (kis)közösségekre, mint bázisra, e mellett a közösségi terek, rendszeres fórumok létrehozását, ezen keresztül az érdekeltek tevékenységének összehangolását sürgetik.
- Fentiek részben a **(pro)aktivitás, kreativitás, adekvát szolgáltatások** felé vezetnek, mint célérték felé. Ebben a szakemberek, szinergia és a jó példák mindenképpen kulcsmotívumként jelenik meg, illetve horizontális szempontként jelenik meg a **hozzáférhetőség, részvétel és biztonság** értéke.
- A válaszadók jelentős része mindezeket egy **erős és pozitív budapesti identitás** részének érzi.

MIK A LEHETŐSÉGEK ÉS KIHÍVÁSOK ENNEK ELÉRÉSÉBEN?

kiemelt kulcsszavak

- **Kihívás:** hatáskörök, források, pártpolitika, bürokratizmus, kerületek ellenérdekeltsége, tanult tehetetlenség, társadalmi megosztottság, „a múltat végképp eltörölni”
- **Lehetőség:** jó gyakorlatok folytatása, érintettek bevonása, értékalapú, közérthető kommunikáció, PM népszerűsége, stabil többség, uniós pénzek

lehetőségek és kihívások

A lehetőségeket és a kihívásokat alapvetően négy csoportba sorolhatjuk:

- **politikai, vezetési** – értve ez alatt a helyi, országos és nemzetközi politika hatását, a napi politika hatását a szakpolitikára és a társadalomra. Ezen a téren, a résztvevők szerint, kihívást jelent a kormányzati kommunikáció és a mögöttes politika, amely a sérülékeny csoportokat egymás ellen játssza ki, illetve a főváros vezetését érő támadások. Nehézség, hogy a jelenlegi helyzetben a vírus a napi politikát és közbeszédet dominálja, illetve a korábbi kommunikáció hatására a külföldi, szakmai jó példákkal szemben a szakemberek és a lakosság egy részében kialakult szkepszis. Veszély lehet az új vezetések részéről gyakran tapasztalt, „a múltat végképp eltörölni” típusú hozzáállás, ha a főváros vezetése is ebbe a hibába esik. Lehetőség viszont, hogy a helyi vezetésnek stabil többsége és népszerű főpolgármestere van. Erre alapozva a helyi ügyek mentén kialakítható egy napi politikától független, pozitív kommunikáció (problémák helyett eredmények, illetve problémák csak megoldással együtt kommunikálva), illetve szakpolitika. Lehetőség a helyi ellentétek enyhítése, feloldása, értékalapú, részvételi kormányzás, a helyi civilek, kerületek, gazdasági szereplők konkrét ügyek mentén való bevonásával, a megkezdett, működő jó gyakorlatok folytatásával és terjesztésével.
- A **strukturális** kategóriába került minden, ami **intézményi** rendszerrel, konkrét intézmények vagy a hivatal működésével összefüggő, illetve **jogi és pénzügyi** vonatkozású tartalom. Ebben a kategóriában óhatatlanul megjelent egyes intézménytípusok kritikája, elsősorban a hajléktalanokat ellátó intézményrendszer kapcsán. A kihívások között a kis intézményi hálózatot, kevés hatáskört, a kerületek részbeni ellenérdekeltségét és a szükségletekkel és eredményekkel kapcsolatos adathiányt említették, illetve a prioritások, szakmaközi összefogás, kommunikációs felületek, továbbá az erőforrások hiányát, e mellett a hivatal bürokratikus lomhaságát. A résztvevők lehetőségnek látják ezek kezelésére a kerületekkel, civilekkel, konkrét ügyek mentén történő összefogást, kommunikációs felületek megteremtését, így közösségi tereket, civil házat, illetve a társadalmi részvételért felelős egységet a hivatalban. Az intézmények rugalmatlan struktúrája miatt a civil szolgáltatások vásárlását, a szakmai szolgáltatások kiszervezését javasolják, ezt megalapozó, átgondolt, rendszeres (és nemek szerinti) adatgyűjtést, mind a tervezés, mind a végrehajtás és ellenőrzés szakaszaiban az intézkedések kapcsán. Az összefogással mind a főváros mind a civilek elérhetnek olyan közvetlen uniós forrásokat, amelyek az erőforrások, így az infrastruktúra és a szakemberek hiányát enyhíthetik.
- **Szakmai** téren így kidolgozhatóak helyzet és szükségletfelmérésre alapuló, párbeszéd és részvételi alapon, az érintettek bevonásával kidolgozott megoldások, megszüntethetőek a kapacitáshiányok és a kapacitások duplikációja is. Lehetőség van a civil, kerületi és külföldi jó

példák átvételére és beépítésére. A résztvevők a szakmai lehetőségek között elsősorban ezeket említették, míg különösebb kihívásról e téren nem számoltak be.

- **Közösségi** téren a legnagyobb kihívásnak azt látják, hogy a jelenlegi status quo egyes társadalmi csoportokat hátrányba hoz, míg felbontása a középosztályt hozná hátrányba, ezért a szociális és esélyegyenlőségi megoldások kidolgozásához a részvétel, az átgondolt, pozitív kommunikáció biztosítása nélkülözhetetlen, a megoldásokat velük együtt kell kidolgozni. Közösségi téren a felületek hiánya, illetve a civil szervezetek egy részének szocializmusban rögzült, elavult működésmódja is jelenthet kihívást, illetve a társadalomban megjelenő általános, tanult tehetetlenség, azaz, hogy a megoldásokat még mindig gyakran a gondoskodó államtól, önkormányzatoktól várják az öngondoskodás helyett. A felületek megteremtése, a legszélesebb körű részvétel és némi szemléletformálás ezeket a problémákat (közép és hosszú távon) oldhatja. Lehetőség a főváros eleve létező sokszínűsége, illetve a kisközösségekben meglévő, befogadó szemlélet és szolidaritás, amire érdemes építeni.

MIK A LEHETSÉGES ELSŐ LÉPÉSEK ENNEK ELÉRÉSÉBEN? EZEKBŐL A LEGFONTOSABB LÉPÉSEK

kiemelt kulcsszavak

- Kerületi, civil, szakmaközi, külföldi jó gyakorlatok, pilot projektek, konkrét ügyek mentén összefogás; szemléletformálás: korai edukáció, társadalmi töredezettség-mentesítés, pártpolitika mentesítés; felelős ügyosztály és felület (rendszeres fórum, fizikális közösségi tér) megteremtése társadalmi esélyegyenlőségi ügyekhez, civilek bevonása; esélyegyenlőségi mainstreaming, hivatalon belüli együttműködés, szakmaközi koherencia
- **Szemléletformálás hivatalban, civil együttműködés és felületek, terek folytonossága, közérthető kommunikáció, konkrét ügyek felvetése**

legfontosabb első lépések

A legfontosabb első lépések (öt csoport, csoportonként 2-2 legfontosabb), nem fontossági sorrendben, a következők voltak (a **konkrét intézkedéseket felvetők vastagítva**):

- **szociális bérlakás és anyaotthonok fejlesztése**
- **átfogó lakhatási koncepció kidolgozása**
- közérthető kommunikáció az esélyegyenlőségről
- **részvételi költségvetés**
- **rendszeres, moderált fórum** teremtése a civilekkel való párbeszédre, úgyvezérelten a lakosság bevonásával
- a **civil szervezetek szolgáltatásainak és a főváros igényeinek felmérése**, ami alapján a főváros tud vásárolni a civilek szolgáltatásaiból
- folytonos civil együttműködés biztosítása
- **esélyegyenlőségi iroda** a koherencia és esélyegyenlőség horizontális megvalósulásának biztosításához
- a **hivatali apparátus érzékenyítése esélyegyenlőségi témákra**
- cselekvési program kidolgozása konkrét ügyekre, szakemberek bevonása, kézzelfogható lépések felvetése, költségvetés, kiértékelés

részletes válaszok összegzése:

A részletes válaszok alapvetően három csoportba sorolhatóak:

- **Kommunikáció, felületek létrehozása és felelősök kijelölése;** ide tartozik az esélyegyenlőségért felelős egység létrehozása, közösségi iroda, civil ház létrehozása, rendszeres civil fórumok, események, szakmai rendezvények szervezése.
- Az **érintettekkel való összefogás**hoz kapcsolódik az ügyvezérelt, civilekkel, szakemberekkel, intézményekkel, kerületekkel, hivatali ügyosztályok közötti összefogásra utaló minden javaslat. Az összefogás a résztvevők szerint a jó kapacitásszervezés és a koherencia biztosításának eszköze.
- Így szorosan kapcsolódik a **célkitűzés, szakmai és pénzügyi tervezés és ügyek kiválasztása** csoportba sorolható javaslatokhoz. Ezek között már sok konkrét javaslat szerepel, így a nők és férfiak társadalmi és gazdasági egyenlősége szempontjának átfogó érvényesítése, mint horizontális szempont, az esélyegyenlőségi célcsoportokkal kapcsolatos szakemberek, hivatali dolgozók közötti, illetve általános, társadalmi szemléletformálás, szükségletekről és megoldásokról, konkrét ügyekhez kötött adatbázisok, példatárak létrehozása. E mellett egy-egy célcsoporthoz kötődő, elsősorban szociális területű, konkrét intézkedési javaslatok is megjelennek, így egy átfogó lakhatási program, fővárosi bérlakás koncepció kidolgozása, a kerületekkel együttműködésben, a szociális alapszolgáltatások, gyermekvédelmi ellátások fejlesztése és az ingyenes tömegközlekedés.